

Шуба Михайло Федорович

(до 70-річчя з дня народження)

30 жовтня 1998 р. виповнюється 70 років з дня народження професора, доктора медичних наук, академіка НАН України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки Шуби Михайла Федоровича.

М. Ф. Шуба народився 30 жовтня 1928 року в селі Сасово Виноградівського району Закарпатської області в багатодітній селянській родині. Успішно закінчив біологічний факультет Ужгородського університету в 1953 році, рік працював вчителем. У 1954 році вступив в аспірантуру до Інституту фізіології ім. О.О.Богомольця до відділу фізіології кровообігу та дихання.

Під керівництвом завідувача цього відділу члена АМН СРСР Горєва М.М. та керівника відділу електрофізіології нервової системи академіка АН УРСР Воронцова Д.С. він підготував і в 1958 році захистив кандидатську дисертацію, присвячену нервовій регуляції судинного тону. В цьому ж році після захисту Михайло Федорович переходить на постійну роботу у відділ електрофізіології, де присвячує себе цілковито вивченню проблем електрофізіологічних властивостей гладких м'язів. Він досліджував їх електротон, іонну природу збуджуючої та гальмуючої дії медіаторів на гладенькі м'язи. Йому належить відкриття існування прямих електричних контактів між клітинами гладеньких м'язів-нескусів, що лежать в основі функціональних зв'язків між цими клітинами. Це дало можливість пояснити деякі фізіологічні та біофізичні властивості гладких м'язів. Спільно зі своїм вчителем академіком Д.С.Воронцовим у 1966 році він публікує монографію: «Физический электротон нервов и мышц», а в 1967 році захищає докторську дисертацію на тему: «Електрофізіологічні властивості гладких м'язів».

Вчені багатьох країн добре знають праці М.Ф.Шуби та його співробітників. Перу академіка належить майже три сотні наукових

робіт, опублікованих у вітчизняних та зарубіжних журналах. Серед них три монографії, два підручники, методичні розробки. Він керівник та учасник ряду міжнародних симпозіумів, конференцій, семінарів вчених ФРН, Англії, США, Голандії, Угорщини та інших країн. Він прийняв активну участь в організації Наукового товариства біофізиків України і був обраний його першим президентом, що значно поживило дослідницьку працю в цьому напрямку біологічної науки в Україні. Для наукової творчості ювіляра притаманний умілий вибір головного напрямку досліджень та адекватних методичних підходів до експериментального розв'язання проблеми, глибокий теоретичний аналіз отриманих результатів, сучасне, а інколи і випереджуюче розуміння тенденцій в науці. Ці риси Михайла Федоровича як видатного вченого поєднуються з простотою, доступністю та доброзичливістю до співпрацівників та колег-науковців. У 1982 році його було обрано членом-кореспондентом, а в 1990 році - академіком НАН України зі спеціальності біофізика.

Михайло Федорович відомий в Україні та за її межами і як прекрасний педагог-професор, багато сил та енергії віддає підготовці та вихованню молодих кадрів. Він протягом 10 років очолював кафедру біофізики в Київському Національному університеті ім. Т.Г.Шевченка. Підготував і видав популярний серед студентів підручник для вузів «Біофізика». Ще в 1975 році він читав лекції в Оксфордському університеті, в 1990 р. - в університеті Нью-Йорку, в 1998 р. - в університеті Сан-Пауло. Під його керівництвом більше двадцяти молодих вчених захистили кандидатські дисертації, для багатьох він став консультантом при підготовці та захисті звання доктора наук. Його учні плідно працюють в дослідницьких та наукових закладах України та багатьох зарубіжних країн.

Побажаємо ж ювіляру міцного здоров'я, щасливої долі, щирих друзів та подальших успіхів в розвитку улюбленої справи.